

JOĀBS: DĀVIDA VĀJAIS SPĒKAVĪRS

SABATA PĒCPUSDIENAI

NEDEĻAS PĒTĪJUMIEM:

2. Sam. 2:17-23, 3:23-27, 11:15-25, 20:7-11, 1.Ķēn. 1.

ATMIŅAS PANTS:

„Ikvienam cilvēkam savi ceļi šķiet taisni, bet Tas Kungs sver sirdis.” (Sal. pam. 21:2)

Joāba stāsts ir stāsts par varas politiku, intrigu, nepareizu lojalitāti, greizsirdību un stūrgalvību; Joāba laikā nebija kā mūsdienās, kad izdzīvošanu garantē spēcīga centrālā administrācija un izprotams pensijas plāns. Izdzīvoja spēcīgākie; vājie šķita vienkārši izzūdam. Israēls kā tauta nostiprinājās tieši laikā, kad Joābs kalpoja kā Dāvida spēkavīrs un aprūpētājs. Neskatoties uz to, ka Bibelē skaidri norādīts, ka gadsimtiem ilga klanu un cilšu veida domāšana neizzudīs nieka trīsdesmit, četrdesmit gadu laikā, pēc soģu laikā valdošajām klanu cīņām un cilšu sāncensības Israēlu vienoja ķēniņa figūra (sākumā Sauls un vēlāk daudz lielākā mērā Dāvids un Salamans). Bibelē aprakstīto Joāba dzīvi iezīmē kari, cīņas, pat genocīds.

Lai gan, iespējams, neesam iesaistīti tādās aktivitātēs kā Joābs, lasot šo stāstu, varbūt arī mums būs jāparaugās uz sava rakstura ne tik pievilcīgajiem aspektiem. Varbūt tieši Joāba, Dāvida vājā spēkavīra, negatīvajā piemērā atpazīsim dažas no savām rakstura nepilnībām un meklēsim vienīgo iespējamo risinājumu: Jēzu.

Lūdzu, iepazīstieties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles studijām 20. novembrī.

ĢIMENES JAUTĀJUMS

Ar Dāvida ģimeni saistītais Joābs (skat. 1. Laiku 2:13-17) bija atbildīgs par Dāvida karavīru vadību, bet pirmo reizi ieskatu par viņa patieso raksturu lasām 2. Sam. 2. nodaļā. Sauls un Jonatāns tika nogalināti kaujā. Jūda steidzīgi Dāvidu iesvētīja kā ķēniņu. Joāba līdzinieks ķēniņa Saula armijā bija Abners, kuram kaut kādā veidā kaujā, kurā krita Sauls un viņa dēli, bija izdevies izdzīvot.

Abneru un Dāvidu vienoja kopīga vēsture. Tieši Abners vadīja Saula kareivjus vairākās Dāvida vajāšanas operācijās. Abners netaisnās pieņemt kā ķēniņu cilvēku, kuru iepriekš bija vajājis. Tā vietā Abners kā Israēla ķēniņu nozīmēja ceturto Saula dēlu Išbošetu (8., 9. p.), kurš iepriekšminētajā cīņā nepiedalījās, un uzsāka karu pret Jūdu un Dāvidu. Lai gan Israēla armija bija skaitliski lielāka, Dāvida valstība aizvien pieņēmas spēkā.

Izlasiet 2. Sam. 2:17-23 un īsumā apraksiet šo notikumu. _____

Sadursmes laikā Joāba jaunākais brālis mulķīgi dzinās pakaļ Abneram. Abners viņu vairākas reizes brīdina, bet karstgalvīgais jauneklis par to neliekas ne zinis, tādēļ Abners pašaisargājoties viņu nogalina. Joābs šo atgadījumu nekad neaizmirsā.

Pēc kāda brīža Abners saprata, ka Išbošeta vadībā nekas nenotiek, jo viņš kā ķēniņš ir ļoti vājš. Tādēļ viņš vērsās pie Dāvida un piedāvā pievienot arī citas ciltis (2. Sam. 3:1-22). Tajā pašā laikā Joābs ir devies projām. Viņu, atgriežoties mājās, neiepriecina šādi notikuma pavērsieni.

Kā Joābs tiek galā ar pārmaiņām, kuras pats neuzsāka? 2. Sam. 3:23-27. Salīdziniet Joāba teikto Dāvidam un iemeslu, kādēļ Joābs beigās Abneru nogalina. Skat. arī 2. Sam. 3:30. Kā Joābs mēģina atainot Abnera motīvus? Ko tas par viņu atklāj? _____

Varbūt Joābs tiešām ticēja, ka, nogalinot Abneru, rīkojās Dāvida interesēs. Tas liek secināt: pārdomājiet savu rīcību. Kādi ir jūsu rīcību patiesie iemesli? Salīdziniet tos ar iemesliem, kurus minat, lai šo rīcību savā prātā attaisnotu. Kā varam iemācīties atšķirt šīs abas motivācijas, ja tās tiešām atšķiras? _____

GRĒKA CENA

Šķiet, ka tajā brīdī Dāvids attiecībā uz Abnera slepkavību nevarēja neko izdarīt, lai gan viņš publiski par Abneru sēroja un arī publiski norāja Joāba rīcību (skat. 2. Sam. 3:28-35). Lai novērstu turpmāku atriebību, Joābs centās piekļūt Dāvidam pēc iespējas tuvāk. Viņš mēģināja kļūt neaizvietojams. Viņš bija gatavs darīt Dāvida „netiros” darbus. Bet centieni padarīt sevi neaizvietojamu, nevis koncentrēšanās uz pareizo rīcību, parasti ietver savas sirdsapziņas pārkāpšanu. Ja tas bieži atkārtojas, sirdsapziņas balss kļūst aizvien klusāka, līdz pavisam izzūd un, kad tā tiešām nepieciešama, vairs nav saklausāma.

Grēks iznīcina arī uzticamību. Dāvida dzīvē šis princips vairākkārt atkārtojās. Dāvids sava grēka ar Batsebu un pret Ūriju dēļ, lai gan viņam tika piedots, nespēja disciplinēt un atbilstoši izaudzināt savus dēlus. Dāvids bija bezspēcīgs vērotājs, kad viņa vecākais dēls izvaroja savu pusmāsu (2. Sam. 13) un otrais dēls kļuva par slepkavu (2. Sam. 13:23-39), jo zināja, ka arī viņš ir darījis līdzīgus grēkus.

Izlasiet 2. Sam. 11:15-25. Ko šī rakstvieta liecina par Joābu? _____

Joābam bija līdzīga problēma. Tā kā uz viņa sirdsapziņas bija Abnera nāve, viņš nespēja atbilstoši reaģēt un palīdzēt izglābt kāda laba cilvēka dzīvību. Tādējādi Joābs savu izdarīto noziegumu sarakstam pievienoja Ūrijas faktisku noslepkavošanu. Ievērojiet, ka 2. Sam. 11:17 uzsvērts, ka Ūrija nebija vienīgais upuris. Lai šis apstāklis izskatītos īstenāks, Joābs līdz ar Ūriju šajā bīstamajā un muļķīgajā misijā nosūtīja arī citus cilvēkus. Lai gan, raugoties uz Dāvida dzīvi, zinām, ka Dievs ir žēlsirdīgs un, kad nožēlojam grēkus, Viņš mums piedod, iznīcinātas uzticības un negodīguma sekas mūs vajās visu atlikušo dzīvi.

Iepriekšējā piemērā Joābs pildīja Dāvida pavēles. Izlasiet 2. Sam. 18:5-15. Ko šī darbība par viņu liecina? Kā viņš būtu varējis mēģināt attaisnot arī šo rīcību? _____

Interesanti, ka Joābs pildīja Dāvida pavēles pat tad, kad tās bija pretrunā ar Dieva pavēlēm, bet viņam nesagādāja problēmas ignorēt ķēniņa pavēli tad, kad runa bija par personīgā labuma gūšanu. Galu galā, ja Absaloma vadītā sacelšanās būtu vainagojusies panākumiem, Joābu, visticamāk, nogalinātu (2. Sam. 19:5,6). Šķiet, ka Joābs aizstāvēja vienīgi savas personīgās intereses. Katrs var viegli iekrist līdzīgās lamatās.

POLITIĶIS JOĀBS

2. Sam. 13. nodaļā aprakstīts Absaloma izplānotā sava pusbrāļa Amnona slepkavība. Absaloms aizbēga no valsts un nogaidīja. Kārtējo reizi Dāvids nokļuva nepatīkamā situācijā. Amnons tika vainots savas pusmāsas, Absaloma māsas Tamāras, izvarošanā. Šķiet, ka Dāvids, savu grēku paralizēts, nespēja taisnīgi rīkoties. Absaloms, uzņemoties visu uz saviem pleciem, atrieba savas māsas izvarošanu un atguva ģimenes godu. (Dāvida laikā gods un kauns bija divi būtiski tā laika vērtības sistēmas elementi.) Otrkārt, kā papildu priekšrocība līdz ar Dāvida vecākā dēla Amnona nāvi: Absaloms bija nākamais troņmantnieks. Dāvida sirdi plosīja sēras par mirušo dēlu un mīlestība pret Absalomu, kā arī spilgtā apziņa, ka tas viss zināmā mērā ir viņa paša grēka sekas.

Joābs tostarp nolēma iesaistīties šajā situācijā. Bet, tā kā viņš nesaskatīja iespēju to Dāvidam tieši ierosināt, viņš nolēma izmantot viltību, iesaistot kādu gudru sievieti no Tekojas.

Izlasiet 2. Sam. 14. Ko šīs Tekojas sievietes stāsts liecina par Dieva mīlestību un piedošanu? Tajā pašā laikā, ko šī rakstvieta pasaka par Joābu? _____

Stāsts, kuru Joābs iedvesmoja sievieti stāstīt, norāda, ka Joābs zināja par Dieva lielo mīlestību uz grēcinieku. Viņa teoloģija bija pareiza. Diemžēl Joāba gadījumā šis zināšanas palika tikai teorijas līmenī. Viņa turpmāko dzīvi raksturoja atreibība un nespēja piedot. Joābs savā dzīvē kļuva imūns pret Dieva mīlestību. Viņam viss, pat reliģija, nozīmēja politiskus aspektus, ko iespējams izmantot pašlabuma gūšanai. Joābs pamanīja Absaloma potenciālu, tādēļ nolēma sākt sevi piesaistīt topošajam ķēniņam. Tomēr šķiet, ka Absaloms nebija ar pliku roku ņemams. Joābs nesaņēma pateicību, ka panācis Absaloma atgriešanos mājās. Absaloms viņu vienkārši izmantoja un tad parādīja, ka spēj būt tikpat viltīgs un bīstams kā pats Joābs. To viņš pierādīja, nodedzinot Joāba laukus, tādējādi mēģinot viņu piespiest noorganizēt tikšanos ar Dāvidu (2. Sam. 14:28-33). Jāatceras, ka Joāba iejaukšanās dēļ nobrieda baisa sacelšanās, kā rezultātā izcēlās pilsoņu karš.

Vai viegli personīgajām ambīcijām, lepnumam un sava labuma iegūšanas vēlmei motivēt jūsu rīcību? Kā varam iemācīties šīs īpašības sevī pamanīt? Kā ar Dieva žēlastību iespējams tās izskaust, pirms tās iznīcina jūs pašus? _____

DZĪVE ZOBENA ĒNĀ

Izlasiet 2. Sam. 20. Kādu lomu Joābs ir atkal uzņēmies? Kā Joāba nodevība tika attaisnota? _____

Joābs un Amasa bija brālēni (2. Sam. 17:25). Amasa bija Absaloma armijas virspavēlnieks. Pēc Joāba neklausīšanas Dāvida norādījumiem attiecībā uz Absalomu (2. Sam. 18:5, 14) Dāvids vēlējās atbrīvoties no Joāba, tādēļ Amasam apsoliya savas armijas virspavēlnieka amatu (2. Sam. 19:13). Galu galā tieši Joāba intrigu un plānu dēļ šī sacelšanās vispār notika. Acīmredzams, ka dusmas pret Joābu (kurš apzināti ignorēja ķēniņa pavēles un nogalināja viņa dēlu) nebija vienīgā šīs rīcības motivācija. Amasas iecelšana šajā amatā bija arī politisks manevrs, kas pārējiem Absaloma atbalstītāju spēkiem signalizētu samierināšanās iespēju.

Ko 2. Sam. 20:1, 2 atklāj par Israēla tā brīža politisko situāciju? _____

Dāvids Joābu ignorēja, jo virsvadītāja posteni jau bija apsolijs Amasam, un sūtīja Amasu sapulcināt karapulku, lai apspiestu jaunu sacelšanos. Amasa nepaspēja laikā izpildīt šo uzdevumu. Tad Dāvids pieaicināja Joāba brāli Abišaju un krīzes brīdī lūdza palīdzību tieši viņam, nevis Joābam. Visbeidzot Joābs un Amasa sastapās un Joābs Amasu nogalināja. Bībeles autors uzsver, ka šis uzbrukums bija negaidīts un pēkšņs (2. Sam. 20:8-10). Joābs aukstasinīgi noslepkavoja savu brālēnu, jo viņš vairs netika uzskatīts par galveno un labāko.

Viens no Joāba vīriem centās Joāba rīcību attaisnot, Joābu saistot ar ķēniņu Dāvidu. Cilvēki tika maldināti, liekot domāt, ka uzticība Dāvidam nozīmēja arī uzticību Joābam (lai gan ķēniņš uzskatāmi bija no Joāba attālinājies) un ka uzticība Joābam nozīmē, ka Amasas gadījumā Joāba tiesības sodīt un tiesāt nav apstrīdamas.

Pārdomājiet Joāba divkosību un to, kā viņš nodeva Amasu. Mums jābūt uzmanīgiem, lai arī mēs nenododam kādu, kurš mums uzticas, izmantojot šo uzticēšanos, lai viņiem ieriebtu. Šeit ļoti atbilstoši šķiet izlasīt Mat. 7:12. _____

JOĀBA PĒDĒJĀ DARBĪBA

Šķita, ka bija pienācis īstais laiks. Dāvids jau bija ļoti vecs. Par Dāvida personīgo aprūpētāju tika pieaicināta kāda ļoti skaista, jauna sieviete. Bībeles autors nepārprotami norāda, ka Dāvidam ar viņu nebija seksuālas dabas attiecības (1. Ķēn. 1:1-4), kas vēl vairāk uzsver ķēniņa vājo stāvokli. Dāvids arī vairs nezināja, kas norisinās viņa valstī. Viņa vecākais dēls Adonija nolēma, ka pienācis laiks kronēšanai.

Izlasiet 1. Ķēn. 1. Ko Joābs vēlējās panākt? Ko tas kārtējo reizi par viņu liecina? _____

1. Ķēn. 1:7 skaidri norādīts, ka Joābs bija viens no galvenajiem šī sacelšanās mēģinājuma dalībniekiem. Joābs, tāpat kā neskaitāmās citās reizēs, vienkārši rīkojās, uzskatot, ka vecais ķēniņš Dāvids nebūs spējīgs neko darīt. Tomēr šajā reizē Dāvids, pateicoties Batsebas un pravieša Nātana palīdzībai, rīkojās. Viņš iznīcināja Joāba un Adonija plānus, publiski paziņojot, ka Salamans kļūs par viņa līdzvaldnieku.

Šķiet, ka Joābs bija pilnībā aizmirsis par Dievu. Lai gan viņam bija atbilstošas teoloģiskas zināšanas par Dievu, acīmredzams, ka Dievam viņa dzīvē nebija atvēlēta vieta. Joābs uzskatīja, ka viņš vienmēr var dzīvot, kā vēlas, un tam nebūs nekādu sekas. Viņš aizmirs, ka Dievs nav Dāvids. Dievu nevar piemānīt; iespējams, sods un sekas nebūs pamanāmas uzreiz, bet pienāks diena, ja ne šajā dzīvē, tad pēdējā tiesā, kad katram būs jāatbild par saviem darbiem. Bet bieži arī šajā dzīvē atspoguļojas Bībeles patiesība: „Ko cilvēks sēj, to viņš arī pļaus.” (Gal. 6:7)

Pirms pēdējās tiesas vienmēr nāk žēlastība. Joābam tiek dota vēl viena iespēja, jo Salamans viņu nesodīja par viņa un Adonija kopējām intrigām un ļāva saglabāt viņa amatu. Bet Joābs neizrādīja nožēlu un neatvainojās un vēlāk iesaistījās vēl vienā sacelšanās mēģinājumā. Tā kā arī šis mēģinājums neizdevās, Joābs visbeidzot aptvēra drūmo situāciju, kādā bija nokļuvis. Viņš bēga uz svētnīcu un pieķērās pie altāra ragiem. Bet Joābs aizmirs, ka altāris sniedz patvērumu vien tiem, kuri nogalinājuši negribot (2. Moz. 21:14). Joāba nenožēlotā pagātne beidzot viņu panāca. Cilvēks, kurš dzīvoja pēc zobena, mira no zobena (1. Ķēn. 2:28-35).

Lai kāds Joābs bija intrigants, lai ar kādām ambīcijām un viltīgs, ja viņš būtu pazemībā, ticībā un nožēlā Dievam lūdzis piedošanu, Dievs to visu viņam būtu piedevis. Kā ir ar jums un jūsu trūkumiem? Arī jums, ja vien esat gatavi to pieņemt, ir pieejama piedošana. _____

TURPMĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

„Mums ne tikai jāpieņem patiesība, bet jāļauj, lai patiesība pieņemtu arī mūs; tādējādi mūsos mājos patiesība un mēs mājosim patiesībā. Tādā gadījumā mūsu dzīve un raksturs atklās, ko patiesība ir mūsu labā paveikusi; ka tā mūs svēto un palīdz uzturēt morāli, mūs gatavojot godības valstības debesu eņģeļu sabiedrībai. Šī patiesība nāk no debesīm; kad šī reliģija atrod ceļu uz sirdi, tā to pilnveido un šķīsta, jo Jēzus Kristus reliģija nekad nav padarījusi kādu rupju vai nepieklājīgu, bezrūpīgu vai ar nocietinātu sirdi. Dieva dotā debesu patiesība cilvēku pacilā un svētī; tā viņu padara pieklājīgu, laipnu, iejūtīgu un šķīstu; tā atņem nocietināto sirdi, savtīgumu un pasaules mīlestību un viņu šķīsti no lepnuma un bezdievīgām ambīcijām.” (Elena Vaita, „Signs of the Times,” 1. sēj., 66. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRDOMĀM:

1. Kādu robežu nevajadzētu pārkāpt, paužot uzticību savai ģimenei, darba devējiem un valstij? Kādas ir šo svarīgo attiecību robežas?

2. Vēlreiz pārlasiet augstākminēto citātu no Elenas Vaitas darbiem. Kādi patiesības pierādījumi vērojami jūsu dzīvē? Lai gan ir ļoti svarīgi koncentrēties nevis uz sevi, bet Kristu, mums jābūt arī godīgiem pret sevi attiecībā uz to, kāds ir mūsu ticības stāvoklis (2. Kor. 13:5).

3. Vēstures gaitā cilvēki, kuri apgalvojuši: „Es tikai sekoju citiem,” paveikuši daudz jaunu darbu. Kā mums, kristiešiem, jārikojas situācijās, kad mums liek darīt kaut ko, ko apzināmies esam nepareizu? Vēl būtiskāk izzināt, kā varam izveidot tādu ticību, lai paliktu nelokāmi, pat ja tas nozīmētu nepaklausīt pavēlēm vai ja tas mūs un mūsu tuviniekus negatīvi ietekmētu?

4. Vai ir praktiski jeb vispār iespējami piedot un aizmirst, ja kāds mūs ir sāpinājis? Kādus principus varam mācīties no šīs nedēļas lasījuma par piedošanu, nepiedošanu un nepiedošanas sekām?

5. Naftas magnāts Džons Rokfellers, lai pārspētu konkurentus, izmantoja nekaunīgus biznesa paņēmienus. Viņš saviem konkurentiem iestāstīja, ka tiem būtu labāk pārdot viņam savas firmas un ļaut viņam uzņemt lielo risku, kas saistās ar naftas biznesu. Viņš savu rīcību pasniedza tā, it kā no viņa puses tā būtu labdarība un viņš rīkotos viņu interesēs, lai gan patiesībā viņus iznīcināja. Ko varam aizgūt no šī piemēra attiecībā uz to, cik viegli ir attaisnot amorālu rīcību?